

Laidiens: 19.04.2006., Nr. 62

Ministru kabineta noteikumi Nr.288

Rīgā 2006.gada 11.aprīlī (prot. Nr.21 42.§)

Apcietinājumā turēšanas kārtības likums

Izdoti Latvijas Republikas Satversmes 81.panta kārtībā

I nodaļa **Vispārīgie noteikumi**

1.pants. Noteikumu mērķis

Noteikumu mērķis ir nodrošināt drošības līdzekļa — apcietinājums — izpildi.

2.pants. Apcietinājuma izpildes pamats

Apcietinājuma izpildes pamats ir izmeklēšanas tiesneša lēmums vai tiesas nolēmums par apcietinājuma piemērošanu.

3.pants. Apcietinātā tiesiskais stāvoklis

- (1) Apcietinātais ir persona, kurai izmeklēšanas tiesnesis vai tiesa ir piemērojusi drošības līdzekli — apcietinājumu.
- (2) Šo noteikumu normas piemēro arī personai, kura soda izciešanai pārņemta no ārvalsts un ievietota izmeklēšanas cietumā, līdz tiek izlemts jautājums par izciešamā soda daļu.

4.pants. Apcietinājuma izpildes iestādes

- (1) Apcietinājumu izpilda izmeklēšanas cietumā vai citā brīvības atņemšanas iestādē izveidotā izmeklēšanas cietuma nodaļā (turpmāk — izmeklēšanas cietums).
- (2) Izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumus nosaka Ministru kabinets.

- (3) Pēc procesa virzītāja pieprasījuma apcietināto var ievietot speciāli aprīkotās policijas telpās (turpmāk — īslaicīgās aizturēšanas vieta) uz laiku, kas nepieciešams procesuālo darbību veikšanai un tiesas procesiem.

5.pants. Apcietinājuma izpildes uzraudzība

Latvijas Republikas ģenerālprokurors un viņam pakļautie prokurori Prokuratūras likumā noteiktajā kārtībā uzrauga Latvijas Republikas normatīvo aktu precīzu un vienveidīgu ievērošanu izmeklēšanas cietumos.

II nodaļa **Apcietināto personu uzņemšana izmeklēšanas cietumā**

6.pants. Apcietinātā personas lieta

(1) katram apcietinātajam veido personas lietu. Personas lietā obligāti iekļauj šādus dokumentus:

- 1) izmeklēšanas tiesneša lēmumu vai tiesas nolēmumu par apcietinājuma piemērošanu;
- 2) apcietinātā daktiloskopisko karti;
- 3) aizturēšanas protokola kopiju, ja persona tikusi aizturēta;
- 4) apcietinātā anketu.

(2) Apcietinātā personas lietā iekļauj dokumentus, kas sniedz informāciju par apcietinājuma izpildes gaitu, kā arī par apcietināto personu pieņemtos administratīvos aktus.

(3) Apcietinātā personas lietai pievieno pasi vai personas apliecību, vai atgriešanās atļauju.

(4) Par apcietinātā personas lietas veidošanu ir atbildīgi:

1) īslaicīgās aizturēšanas vietas darbinieki, ja persona pirms apcietinājuma tikusi aizturēta vai pēc apcietinājuma tiek ievietota īslaicīgās aizturēšanas vietā;

2) izmeklēšanas cietuma darbinieki, ja persona nav bijusi aizturēta.

(5) Pārvietojot apcietināto no izmeklēšanas cietuma uz īslaicīgās aizturēšanas vietu vai otrādi, līdzī nosūta apcietinātā personas lietu.

(6) apcietinātā anketas saturu un noformēšanas kārtību, kā arī personas lietas noformēšanas kārtību nosaka izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumos.

7.pants. Apcietinātā uzņemšana izmeklēšanas cietumā

Uzņemot izmeklēšanas cietumā, apcietināto:

1) reģistrē, norādot apcietinātā vārdu, uzvārdu, personas kodu vai dzimšanas gadu, tiesu vai tiesnesi, kas pieņēmis lēmumu par drošības līdzekļa piemērošanu, un laiku, kad apcietinātais ievietots izmeklēšanas cietumā;

2) pārmeklē tā paša dzimuma cietuma darbinieks. Pārmeklēšanas rezultātus norāda protokolā.

8.pants. Apcietinātā mantu pieņemšana glabāšanā

(1) Izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumi nosaka individuālai lietošanai pieļaujamo mantu sarakstu un daudzumu izmeklēšanas cietumos. Mantas, kuras neietilpst minētajā sarakstā vai pārsniedz tajā norādīto daudzumu, apcietinātais nodod uzglabāšanai izmeklēšanas cietumā.

(2) Izmeklēšanas cietumā uzglabāšanai pieņemamās mantas uzskaita un norāda pieņemšanas aktā. Aktu paraksta apcietinātais un cietuma darbinieks, kurš pieņem mantas. Apcietinātajam izsniedz parakstītu pieņemšanas akta eksemplāru.

9.pants. Neatļauto mantu un naudas atsavināšana

(1) Naudu, kuru apcietinātais labprātīgi nav nodevis, atsavina un pēc saskaņošanas ar procesa virzītāju pārskaita izmeklēšanas cietuma pamatbudžeta kontā apcietināto komunālo un sadzīves apstākļu uzlabošanai.

(2) Dārgmetālus, dārgakmeņus un to izstrādājumus, kurus apcietinātais labprātīgi nav nodevis, atsavina un pēc saskaņošanas ar procesa virzītāju nodod realizācijai Valsts ieņēmumu dienesta nodaļai atbilstoši cietuma atrašanās vietai. Saņemtos līdzekļus ieskaita valsts pamatbudžeta ieņēmumos.

(3) Naudu, dārgmetālus, dārgakmeņus un to izstrādājumus, kurus apcietinātais nepilngadīgais labprātīgi nav nodevis, nodod nepilngadīgā vecākiem vai aizbildnim.

10.pants. Apcietinātā veselības pārbaude

(1) Pēc uzņemšanas izmeklēšanas cietumā apcietinātajam veic veselības pārbaudi un sanitāro apstrādi Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(2) Apcietinātā veselības pārbaudes rezultātus norāda pacienta ambulatorajā kartē.

11.pants. Apcietināto izvietošana izmeklēšanas cietumā

(1) Apcietināto izmeklēšanas cietumā izvieto slēgtā telpā (kamerā).

(2) Apcietinātos vīriešus un sievietes, kā arī nepilngadīgos un pilngadīgos izvieto atsevišķi.

(3) Pēc procesa virzītāja norādījuma vienā kriminālprocesā apcietinātos izvieto atsevišķi.

(4) Apcietinātos izvieto atsevišķi no notiesātajiem, izņemot gadījumu, ja notiesātie ievietoti izmeklēšanas cietumā sakarā ar cita noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

(5) Ja apcietinātais ir Ieslodzījuma vietu pārvaldes, policijas, prokuratūras, tiesu, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienesta vai Satversmes aizsardzības biroja darbinieks, bijušais darbinieks, viņa laulātais vai pirmās pakāpes radnieks, minēto personu izvieto atsevišķi no pārējiem apcietinātajiem.

III nodaļa

Apcietinātā tiesības un pienākumi

12.pants. Iepazīstināšana ar apcietinātā tiesībām

Pēc uzņemšanas izmeklēšanas cietumā administrācija apcietināto viņam saprotamā valodā (ja nepieciešams, pieaicinot tulku) nekavējoties iepazīstina ar viņa tiesībām un pienākumiem, kā arī informē par amatpersonām, pie kurām apcietinātais var vērsties ar sūdzībām un lūgumiem. Apcietinātais ar parakstu apliecina, ka ir iepazīstināts ar minēto informāciju.

13.pants. Apcietinātā tiesības

(1) Apcietinātajam ir tiesības:

1) informēt ģimeni vai citu personu par savu atrašanās vietu. Attiecīgie izdevumi tiek segti no izmeklēšanas cietuma līdzekļiem;

2) saņemt naudas pārvedumus;

3) iegādāties pārtikas produktus un pirmās nepieciešamības priekšmetus izmeklēšanas cietuma teritorijā esošajā veikalā;

4) veikt ne mazāk kā stundu ilgu (ja ir attiecīgs ārsta norādījums, ne mazāk kā pusotru stundu ilgu) ikdienas pastaigu;

5) sazināties ar personām ārpus izmeklēšanas cietuma sarakstoties, kā arī ne retāk kā reizi nedēļā izmantojot izmeklēšanas cietuma tālruni (taksofonu). Atļautais sarunas ilgums ir ne mazāk kā piecas minūtes. Izdevumus par saraksti sedz apcietinātais, bet par telefonsarunām — apcietinātais vai persona, ar kuru viņš sarunājas;

- 6) uz stundu ilgu tikšanos ne retāk kā reizi mēnesī ar radniekiem vai citām personām izmeklēšanas cietuma administrācijas pārstāvja klātbūtnē;
 - 7) tikties ar aizstāvi vienatnē bez ierobežojuma, ievērojot izmeklēšanas cietuma dienas kārtību;
 - 8) abonēt preses izdevumus, kā arī izmantot izmeklēšanas cietuma bibliotēkas fondu;
 - 9) valkāt personisko veļu, apģērbu un apavus;
 - 10) izmantot personisko mazgabarīta sadzīves tehniku — televizoru (ekrāna izmērs līdz 39 cm pa diagonāli) un tam pievienojamās videospēles, ledusskapi, ūdens sildāmās ierīces, radiouztvērēju. Kopējais individuālā lietošanā izmantojamās sadzīves tehnikas svars nedrīkst pārsniegt 30 kilogramus;
 - 11) glabāt pie sevis individuālai lietošanai pieļaujamās mantas, cietuma veikalā iegādātos pārtikas produktus, saņemt ar sūtījumiem un pienesumiem nepārtikas preces izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumos noteiktajā kārtībā un daudzumā.
- (2) Izmeklēšanas tiesnesis vai tiesa var ierobežot šā panta pirmās daļas 5., 6., 10. un 11.punktā minētās tiesības.

14.pants. Apcietinātā pienākumi

Apcietinātajam ir pienākums:

- 1) nodot cietuma administrācijai mantas, kuras neietilpst izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumos noteiktajā individuālai lietošanai pieļaujamo mantu sarakstā vai pārsniedz tajā noteikto daudzumu;
- 2) pakļauties šajos noteikumos un citos normatīvajos aktos noteiktajām veselības pārbaudēm un pārmeklēšanai;
- 3) pildīt izmeklēšanas cietuma administrācijas likumīgās prasības un izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumus;
- 4) ievērot izmeklēšanas cietumā noteikto dienas kārtību;
- 5) uzņemt telpas izmeklēšanas cietuma dienas kārtībā noteiktajā laikā;
- 6) saudzīgi izturēties pret izmeklēšanas cietuma īpašumu;
- 7) uzturēt kārtību izmeklēšanas cietuma telpās un ievērot personisko higiēnu;
- 8) lietot cietuma ārstniecības personas noteiktos medikamentus ārstniecības personas klātbūtnē.

IV nodaļa

Apcietināto sieviešu un viņu bērnu, nepilngadīgo apcietināto uzturēšanās izmeklēšanas cietumā

15.pants. Apcietināto sieviešu uzturēšanās īpatnības izmeklēšanas cietumā

Pēc apcietinātās sievietes lūguma un ar bāriņtiesas (pagasttiesas) piekrišanu izmeklēšanas cietumā var uzņemt arī viņas bērnu(-us), kurš(-i) nav vecāks(-i) par trim gadiem.

16.pants. Apcietinātās sievietes ar bērnu atrašanās izmeklēšanas cietumā

(1) Ja apcietinātā izmeklēšanas cietumā uzturas kopā ar savu bērnu (bērniem), viņas dienas režīmu saskaņo ar bērna (bērnu) vajadzībām un dienas režīmā paredz ne mazāk kā pusotru stundu ilgu pastaigu kopā ar bērnu.

(2) Bērni var uzturēties kopā ar māti izmeklēšanas cietumā līdz četru gadu vecumam pilnā valsts apgādībā. Izmeklēšanas cietuma administrācija ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms dienas, kad bērns sasniedz četru gadu vecumu, paziņo bāriņtiesai (pagasttiesai) pēc bērna vecāku dzīvesvietas, ka beidzas laiks, kurā bērns var uzturēties kopā ar māti ieslodzījuma vietā. Bāriņtiesa (pagasttiesa) pārbauda apstākļus bērna tēva dzīvesvietā un nodod bērnu tēva aprūpē. Ja bērna nodošana tēvam nav iespējama, bāriņtiesa (pagasttiesa) lemj par bērna aprūpi. Izvēloties bērna turpmāko dzīvesvietu, bāriņtiesa (pagasttiesa) ņem vērā bērna mātes viedokli.

(3) Ja apcietinātajai piedzimst bērns, izmeklēšanas cietuma administrācijai ir pienākums rakstiski informēt par šo faktu dzimtsarakstu nodaļu, kuras darbības teritorijā atrodas izmeklēšanas cietums, lai varētu reģistrēt bērna dzimšanu.

(4) Bērna uztura, higiēnas piederumu, apģērba un aprūpei nepieciešamā aprīkojuma normas izmeklēšanas cietumā nosaka Ministru kabinets.

17.pants. Nepilngadīgo apcietināto uzturēšanās izmeklēšanas cietumā

(1) Nepilngadīgajam apcietinātajam papildus šajos noteikumos noteiktajām tiesībām un pienākumiem ir tiesības uz:

1) tikšanos ar radniekiem vai citām personām reizi nedēļā izmeklēšanas cietuma administrācijas pārstāvja klātbūtnē;

2) ne mazāk kā pusotru stundu ilgu ikdienas pastaigu. Pastaigu laukumus nepilngadīgajiem aprīko ar inventāru aktīvām fiziskām nodarbībām.

(2) Nepilngadīgais apcietinātais dienas režīma ietvaros piedalās izmeklēšanas cietumā organizētajos sociālās rehabilitācijas, uzvedības korekcijas, izglītības, kā arī kultūras un sporta pasākumos.

(3) Ja nepilngadīgais apcietinātais ir ievietots soda izolatorā, viņam atļauta ne mazāk kā stundu ilga ikdienas pastaiga.

V nodaļa

Apcietināto aprūpe un nodrošinājums izmeklēšanas cietumā

18.pants. Apcietināto materiālais nodrošinājums

(1) Apcietinātā uztura un sadzīves vajadzību materiālā nodrošinājuma normas nosaka Ministru kabinets.

(2) Apcietinātais trīs reizes dienā saņem siltu ēdienu, kas nodrošina organisma dzīvības funkciju normālu norisi, kā arī dzeramo ūdeni jebkurā laikā.

(3) Apcietinātais nepilngadīgais saņem ēdienu, kas nodrošina nepilngadīgā pilnvērtīgu fizisko attīstību.

(4) Dzīvojamā platība izmeklēšanas cietumā vienam apcietinātajam nedrīkst būt mazāka par trim kvadrātmetriem.

(5) Kamerās, kurās uzturas apcietinātie, nodrošina dabisko apgaismojumu, bet diennakts tumšajā laikā — mākslīgo apgaismojumu, kā arī gaisa temperatūru, kas nav zemāka par +18 °C, un ventilāciju. Kameras aprīko ar galdu, taburetēm (soliem) un gultām, kā arī iekārto vietas apcietināto personisko mantu glabāšanai.

(6) Apcietinātajam izmeklēšanas cietumā nodrošina individuālu gultas vietu, gultas piederumus un dvieļi. Ne retāk kā reizi septiņās dienās apcietinātais mazgājas pirtī vai dušā, un apcietinātajam nodrošina tīru gultas veļu. Apcietinātajam nodrošina personiskās higiēnas ievērošanas iespējas, kā arī iespēju mazgāt personisko veļu un drēbes.